

Шматько Н.М.

доктор економічних наук, професор,
завідувач кафедри менеджменту,
Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут»

Яковенко С.В.

аспірант кафедри менеджменту,
Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут»

Shmatko Nataliia, Yakovenko Serhii

National Technical University «Kharkiv Polytechnic Institute»

АНАЛІТИЧНИЙ ОГЛЯД БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ ПІДПРИЄМСТВА

У статті проведено аналітичний огляд підходів до визначення поняття «бізнес-процес» у сучасній науковій літературі. Виявлено, що існує широкий спектр трактувань, які розрізняються за акцентом на структурі, результативності чи інтеграції сучасних технологій. Особливу увагу приділено необхідності адаптації бізнес-процесів до змінного середовища, що вимагає інтеграції інноваційних рішень і цифрових технологій. У статті узагальнено існуючі підходи та запропоновано власне визначення бізнес-процесу, яке враховує системність, орієнтацію на результат, гнучкість, інтеграцію технологій і стратегічну значущість. Представлені результати сприяють глибшому розумінню бізнес-процесів і здатні сприяти їх удосконаленню в умовах сучасних викликів, таких як цифрова трансформація та динамічні зміни ринкового середовища.

Ключові слова: бізнес-процеси, оптимізація бізнес-процесів, управління бізнес-процесами, визначення бізнес-процесів, класифікація бізнес-процесів.

Постановка проблеми. Ефективне функціонування підприємств у сучасних умовах глобалізації, швидкого розвитку технологій та високої конкуренції неможливе без чіткого розуміння і впровадження бізнес-процесів. Бізнес-процеси виступають основою операційної діяльності підприємств, забезпечуючи координацію взаємодії між різними підрозділами, оптимізацію використання ресурсів і реалізацію стратегічних цілей. Водночас поняття «бізнес-процес» зазнало значного розвитку в науковій літературі та практиці, що спричинило формування різноманітних підходів до його визначення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Сьогодні поняття «бізнес-процес» трактується по-різному залежно від контексту дослідження та сфери застосування. Багато авторів, зокрема Т. Давенпорт [10], М. Хаммер [11], Дж. Гаррінгтон [12], підкреслюють логічну послідовність дій і їхню вимірюваність як основні характеристики бізнес-процесів. Інші, такі як М. Портер [15] і Г. Йоханссон [13], акцентують на результативності та створенні цінності для клієнта.

Окремі дослідники, серед яких О. А. Юрченко [8], приділяють увагу ролі інновацій і цифрових технологій, які підвищують ефективність бізнес-процесів. У свою чергу, Х. Біннер [9] наголошує на системності

дій і їхній взаємопов'язаності в межах організаційної структури.

Різноманітність підходів і відсутність єдиного визначення підтверджують необхідність створення узагальненого тлумачення, яке враховувало б як класичні аспекти, так і сучасні виклики та тенденції.

Формулювання цілей статті. Проведення аналітичного огляду наукової літератури з метою аналізу існуючих визначень бізнес-процесів, виявлення їх ключових характеристик та запропонування власного визначення поняття.

Для досягнення поставленої мети визначено такі завдання:

1. Дослідити основні підходи до визначення бізнес-процесів у науковій літературі.
2. Провести порівняльний аналіз тлумачень поняття «бізнес-процес» із використанням систематизації даних.
3. Сформулювати власне визначення бізнес-процесу, враховуючи актуальні наукові підходи та потреби сучасної практики.

Методологічною основою дослідження є системний підхід, який передбачає аналіз бізнес-процесів як складних взаємопов'язаних систем, а також методи порівняльного аналізу, узагальнення та класифікації. У процесі дослідження використано сучасні наукові праці,

стандарти та практичні кейси, що дозволило сформулювати комплексне уявлення про феномен бізнес-процесів.

Актуальність даного дослідження полягає у зростаючій ролі бізнес-процесів у забезпеченні конкурентоспроможності підприємств та необхідності їх адаптації до динамічних змін зовнішнього середовища, таких як цифрова трансформація, екологічна сталість та глобалізація.

Виклад основного матеріалу. Для розуміння сутності бізнес-процесів важливо спочатку визначити поняття «процес» у загальному контексті діяльності підприємства. У науковій економічній літературі термін «процес» підприємства зазвичай трактується як послідовність взаємопов'язаних дій або операцій, спрямованих на досягнення певних цілей організації. Ці дії можуть включати виробництво продукції, надання послуг, управління ресурсами тощо.

Згідно з підручником «Економіка підприємства» під редакцією С.Ф. Покропівного, процес підприємства визначається як сукупність взаємопов'язаних дій, які перетворюють ресурси на готову продукцію або послуги, що задовольняють потреби споживачів [3]. Таке визначення підкреслює взаємозалежність дій та їхню спрямованість на створення кінцевої цінності, що є основою функціонування будь-якої економічної системи.

Інший підхід представлений у навчальному посібнику «Економіка підприємства (в схемах і таблицях)», де процес підприємства розглядається як перетворення вхідних у продукцію за рахунок використання власного або залученого капіталу. Основою цієї моделі виступає виробнича функція, яка відображає залежність результатів виробництва від використаних ресурсів [4]. Важливо також відзначити, що в такому підході акцент робиться на ресурсній базі та її оптимальному використанні для підвищення ефективності.

Таким чином, процес підприємства в економічній науці зазвичай розглядається як послідовність дій або операцій, що перетворюють ресурси на продукцію чи послуги з метою задоволення потреб споживачів та досягнення організаційних цілей. Ці характеристики формують базу для розуміння більш складної категорії – бізнес-процесів, які є специфічним видом процесів підприємства.

Бізнес-процеси вирізняються тим, що:

- вони спрямовані на створення додаткової цінності для кінцевого клієнта або внутрішнього користувача;
- їхня реалізація часто пов'язана з використанням сучасних технологій для підвищення ефективності;
- вони інтегрують стратегічні, тактичні та операційні рівні діяльності, забезпечуючи узгодженість цілей організації.

Завдяки своїй багатогранності, бізнес-процеси є не лише інструментом оптимізації діяльності, але й джерелом інновацій, підвищує конкурентні переваги підприємств. Отже, бізнес-процеси є не лише сукупністю дій, але й інструментом досягнення стратегічних цілей

підприємства. Їхній аналіз дозволяє перейти від загальних понять про процеси до більш глибокого розуміння управлінських і технологічних аспектів організації. Бізнес-процеси стали важливою ланкою, що поєднує класичні методи управління з сучасними технологічними можливостями, адаптуючись до складних умов зовнішнього середовища.

Бізнес-процес є однією з ключових категорій управління, що визначає порядок виконання операцій на підприємстві для досягнення заданого результату. З розвитком теорії управління поняття бізнес-процесів зазнало змін, розширюючи свою область застосування від класичних виробничих операцій до складних цифрових систем.

М. Хаммер та Дж. Чампі розглядають бізнес-процеси як трансформаційні дії, спрямовані на створення цінності для клієнта. Томас Дейвенпорт підкреслює їх структурованість і вимірюваність, тоді як Х. Біннер і Генрі Дж. Йоханссон акцентують увагу на системності й взаємозв'язку дій. О. А. Юрченко додає до визначення важливість цифрових технологій, які трансформують процеси, роблячи їх адаптивними до сучасних викликів. Узагальнена характеристика трактування бізнес-процесів представлена в таблиці 1.

Аналіз сучасної літератури дозволяє виділити ключові характеристики бізнес-процесів, які повторюються у більшості визначень, поданих в таблиці:

1. Послідовність дій. Бізнес-процеси описуються як логічно впорядковані дії або операції, спрямовані на досягнення конкретного результату. Ця характеристика є універсальною і зазначена майже у всіх визначеннях (М. Хаммер, Д. Чампі, Томас Дейвенпорт).

2. Орієнтація на результат. Усі визначення акцентують на кінцевій цінності процесу для клієнта чи організації. Наприклад, Генрі Дж. Йоханссон наголошує на значенні створення продукту або послуги, яка задовольняє споживача.

3. Системний підхід. Дії в бізнес-процесах взаємопов'язані й інтегровані у загальну структуру організації, що забезпечує їхню ефективність та відповідність стратегічним цілям (Х. Біннер, Л.І. Чорнобай, О.І. Дума).

4. Використання ресурсів. Процеси залежать від матеріальних, людських та інформаційних ресурсів, які є основою для створення доданої вартості (Джеймс Гаррінгтон, І.В. Сіменко, Т.Д. Косова).

5. Можливість вимірювання. Бізнес-процеси мають показники ефективності, що дозволяють оцінити їхній стан і результативність (ISO 9001, Роберт Каплан).

Попри наявність спільних рис, у визначеннях існують і суттєві відмінності:

1. Різні акценти:

– результат: частина авторів акцентує увагу на створенні кінцевої цінності для клієнта.

– процес: інші роблять акцент на деталях реалізації процесів і їх організації.

– стратегія: деякі визначення фокусуються на ролі процесів у досягненні стратегічних цілей.

2. Врахування технологій:
 - класичні підходи не враховують сучасних технологічних трендів, таких як цифровізація та автоматизація.
 - сучасні визначення інтегрують роль інформаційних систем, що дозволяють автоматизувати процеси і підвищити їхню гнучкість.
 3. Глибина аналізу:
 - частина дослідників розглядає бізнес-процеси на макрорівні (загальні стратегічні цілі організації).
 - інші концентруються на мікрорівні (деталі виконання окремих операцій).
- Отже, існуючі підходи мають певні обмеження та недосконалості, що вимагають подальшого удосконалення та адаптації до сучасних викликів, а саме:
1. Недостатня увага до динаміки змін:
 - більшість визначень орієнтовані на статичні процеси, тоді як сучасні бізнес-процеси є динамічними і

мають здатність адаптуватися до змін у зовнішньому середовищі.

2. Недостатній акцент на взаємодії між процесами:
 - часто визначення фокусуються на окремих процесах, ігноруючи їхню взаємозалежність у рамках організації.

3. Недостатня інтеграція цифровізації та інновацій:
 - не всі визначення враховують сучасний контекст автоматизації, аналітики даних та впровадження інновацій.

В результаті аналізу можна зробити висновок, що класичні визначення бізнес-процесів залишаються актуальними, проте потребують розширення. Сучасний розвиток технологій і підвищення складності зовнішнього середовища вимагають нових підходів до розуміння бізнес-процесів, які враховують такі фактори, як:

- Гнучкість і адаптивність.
- Інтеграція з цифровими інструментами.
- Орієнтація на сталість та довгостроковий розвиток.

Таблиця 1

Порівняльний аналіз визначень поняття «бізнес-процес»

Автор	Визначення бізнес-процесу	Особливості підходу
М. Хаммер, Д. Чампі	Бізнес-процес – це набір діяльностей, які приймають один або більше видів вхідних ресурсів і створюють вихід, що є цінним для клієнта [11, с. 35].	Фокус на трансформації вхідних ресурсів у вихід, що приносить цінність клієнту.
Т. Дейвенпорт	Бізнес-процес – це структурований, вимірюваний набір діяльностей, призначених для створення конкретного виходу для певного клієнта чи ринку [10, с. 5].	Підкреслює структурованість та вимірюваність процесів, орієнтацію на клієнта.
Х. Біннер	Бізнес-процеси – це сукупність взаємопов'язаних і взаємодіючих дій, спрямованих на створення продуктів або послуг, що забезпечують цінність як для зовнішніх, так і для внутрішніх споживачів [9, с. 128].	Системність і створення цінності для різних категорій споживачів.
Г. Дж. Йоханссон	Бізнес-процес – це набір взаємопов'язаних дій, які приймають один або більше вхідних елементів і створюють вихід, що є цінним для клієнта [13, с. 16].	Підкреслює взаємозв'язок дій та їх спрямованість на створення цінності для клієнта.
Д. Гаррінгтон	Бізнес-процес – це серія логічно пов'язаних завдань, які використовують ресурси організації для надання визначених результатів у підтримку її цілей [12, с. 9].	Акцентує на логічній послідовності завдань та використанні ресурсів для досягнення цілей організації.
М. Портер	Бізнес-процес – це сукупність діяльностей, які виконуються для створення продукту чи послуги [15, с. 37].	Фокус на діяльностях, спрямованих на створення продукту чи послуги.
О.В. Тур, А.С. Матусевич	Бізнес-процеси – це сукупність внутрішніх операцій підприємства, спрямованих на створення продукції, яка за своєю вартістю, сервісом та якістю відповідає потребам споживачів [6, с. 2].	Орієнтація на якість і вартість продукції.
Л.І. Чорнобай, О.І. Дума	Бізнес-процес – це система взаємопов'язаних і керованих дій, спрямованих на створення доданої вартості через трансформацію ресурсів. Він забезпечує ефективність організації та передачу цінності споживачам через бізнес-модель підприємства [7, с. 130].	Орієнтація на ефективність і додану вартість.
І.В. Сіменко, Т.Д. Косова	Бізнес-процес – це сукупність бізнес-операцій і внутрішніх видів діяльності, які починаються з одного або кількох вхідних ресурсів і завершуються створенням продукції, що відповідає потребам клієнта. Клієнтом може бути як зовнішній споживач, так і внутрішній підрозділ чи окремий працівник підприємства [5, с. 192].	Орієнтація на внутрішніх і зовнішніх клієнтів організації.
В.О. Гурова, А.І. Садекова	Бізнес-процес – це сукупність функцій і дій, які виконуються в організації для трансформації вхідних ресурсів у результати (продукти чи послуги), що створюють цінність для зацікавлених сторін, зокрема споживачів, інвесторів і персоналу [1, с. 77].	Акцент на інтеграції технологій та цінності для всіх зацікавлених сторін.
ISO 9001	Бізнес-процес – це цілеспрямована і стійка система взаємопов'язаних дій, яка за заданою технологією перетворює вхідні ресурси у вихідні результати [2].	Підкреслює стандартизацію та повторюваність процесів.
О.А. Юрченко	Бізнес-процес – це сукупність взаємопов'язаних дій, які інтегрують цифрові технології, такі як CRM- та ERP-системи, blockchain-технології, інформаційні панелі та штучний інтелект, для створення цінності та підвищення ефективності підприємства [8].	Акцент на впровадженні сучасних цифрових технологій для оптимізації та трансформації бізнес-процесів.

На основі проведеного аналізу літератури можна визначити ключові вимоги, які має враховувати сучасне визначення бізнес-процесу:

Системний підхід: врахування ролі бізнес-процесів у загальній структурі організації та їх взаємодії з іншими процесами.

Орієнтація на результат: акцент на створенні конкретної цінності для внутрішніх і зовнішніх клієнтів.

Гнучкість і адаптивність: здатність процесів змінюватися відповідно до умов зовнішнього середовища.

Інтеграція технологій: врахування ролі сучасних цифрових інструментів і технологій, які сприяють автоматизації та оптимізації.

Стратегічна значущість: підтримка бізнес-процесами стратегічних цілей організації.

Узагальнюючи наявні визначення процесів підприємства, ми можемо виділити кілька ключових характеристик: послідовність дій, орієнтованість на результат, використання ресурсів та можливість вимірювання ефективності. Ці характеристики формують базу для розуміння більш складної категорії – бізнес-процесів, які є специфічним видом процесів підприємства.

Таким чином, ми можемо стверджувати, що бізнес-процеси є не лише сукупністю дій, але й інструментом досягнення стратегічних цілей підприємства. Їхній аналіз дозволяє перейти від загальних понять про процеси до більш глибокого розуміння управлінських і технологічних аспектів організації.

З урахуванням виявлених характеристик у літературі та сучасних викликів, ми пропонуємо наступне визначення:

Бізнес-процес – це сукупність взаємопов'язаних і послідовних дій, які спрямовані на досягнення визначеного результату через ефективне використання ресурсів, створення цінності для клієнтів та забезпечення стратегічних цілей організації. **Бізнес-процеси** є динамічними системами, які адаптуються до змін у зовнішньому середовищі та інтегрують сучасні технологічні рішення для підвищення ефективності й гнучкості.

Основними складовими запропонованого визначення є:

Сукупність дій: процес – це не окрема дія, а комплекс заходів, пов'язаних між собою логічними та функціональними зв'язками.

Орієнтація на клієнта: у центрі будь-якого бізнес-процесу знаходиться кінцевий результат, що має задовольнити потреби клієнтів або споживачів.

Інтеграція ресурсів: використання матеріальних, людських, фінансових і інформаційних ресурсів.

Гнучкість: здатність змінювати параметри або підходи до виконання в умовах змінного середовища.

Технологічність: використання сучасних інструментів, зокрема цифрових платформ, автоматизованих систем управління та інструментів аналітики.

Запропоноване визначення може бути використане як основа для майбутніх наукових досліджень у галузі управління бізнес-процесами. Воно також є практично релевантним і може слугувати основою для розробки нових моделей управління, які поєднують стратегічний підхід, адаптивність і використання технологій.

Висновки. Проведений аналітичний огляд дав змогу узагальнити наявні підходи до визначення поняття «бізнес-процес» та визначити його основні характеристики. Результати аналізу літератури підтвердили, що бізнес-процеси виступають ключовим засобом реалізації стратегічних цілей організації завдяки раціональному використанню ресурсів. Існує значна варіативність визначень поняття, яка залежить від наукової школи та контексту дослідження. Проте всі підходи мають спільні риси: системність, орієнтацію на результат і залежність від ресурсів.

Розвиток сучасних технологій, особливо цифровізація і автоматизація, вимагає перегляду в бік підвищення адаптивності та інтеграції класичних підходів до бізнес-процесів, особливо технологічних рішень. На основі критичного аналізу було розроблено нове визначення бізнес-процесів з урахуванням сучасних тенденцій і проблем. У запропонованій концепції бізнес-процеси розглядаються як динамічні та гнучкі системи, спрямовані на створення цінності, досягнення стратегічних цілей організації та адаптацію до змін у зовнішньому середовищі.

Список літератури:

1. Гурова В. О., Садекова А. І. Бізнес-процеси у сучасних умовах управління. *Український журнал прикладної економіки*. 2016. С. 74–80.
2. ДСТУ ISO 9001: 2015. Системи управління якістю. [Чинний від 2016-02-15]. Київ, 2016. 30 с. (Інформація та документація).
3. Економіка підприємства : підручник / за ред. С. Ф. Покропивного. Київ : КНЕУ, 1999. 545 с.
4. Рогач С. М., Суліма Н. М., Гуцул Т. А. Економіка підприємства (в схемах і таблицях): навчальний посібник. Київ : «ЦП «КОМПРИНТ», 2017. 508 с.
5. Сіменко І. В., Косова Т. Д. Аналіз господарської діяльності. Київ : Центр учбової літератури, 2013. 320 с.
6. Тур О. В., Матусевич А. С. Управління бізнес-процесами на підприємстві. *Ефективна економіка*. 2018. № 6. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6415> (дата звернення: 02.12.2024).
7. Чернобай Л. І., Дума О. І. Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку. Львів : Національний університет «Львівська політехніка», 2013. 540 с.
8. Юрченко О. А. Цифровізація бізнес-процесів на підприємствах: переваги та перспективні напрями прискорення. URL: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/49175/1/O_Yurchenko_et_CEEB_2024_1_FEU.pdf (дата звернення: 02.12.2024).

9. Binner H. Business Processes and Their Management in Modern Organizations. Vienna : European Management Academy, 2009. 345 p.
10. Davenport T. H. Process Innovation: Reengineering Work through Information Technology. Boston : Harvard Business School Press, 1993. 337 p.
11. Hammer M., Champy, J. Reengineering the Corporation: A Manifesto for Business Revolution. New York : Harper Business, 1993. 272 p.
12. Harrington H. J. Business Process Improvement: The Breakthrough Strategy for Total Quality, Productivity, and Competitiveness. New York : McGraw-Hill, 1991. 232 p.
13. Business Process Reengineering: BreakPoint Strategies for Market Dominance / Johansson H. J. Et al. New York : John Wiley & Sons, 1993. 256 p.
14. Kaplan R. S., Norton, D. P. The Balanced Scorecard: Translating Strategy into Action. Boston : Harvard Business School Press, 1996. 336 p.
15. Porter M. E. Competitive Advantage: Creating and Sustaining Superior Performance. New York : Free Press, 1985. 557 p.

References:

1. Gurova, V. O., & Sadekova, A. I. (2016). Biznes-protsesy u suchasnykh umovakh upravlinnia [Business processes in modern management conditions]. *Ukrainskyi zhurnal prykladnoi ekonomiky* [Ukrainian Journal of Applied Economics], 74–80.
2. DSTU ISO 9001:2015. (2016). Systemy upravlinnia yakistiu [Quality management systems]. Kyiv (Information and documents)
3. Ekonomika pidpriemstva: Pidruchnyk [Enterprise economics: Textbook]. (1999). Edited by S. F. Pokropyvnyi. Kyiv : KNEU, 545 p.
4. Rogach, S. M., Sulima, N. M., & Gutsul, T. A. (2017). Ekonomika pidpriemstva (v skhemakh i tablytsiakh): Navchalnyi posibnyk [Enterprise economics (in schemes and tables): Textbook]. Kyiv: TsP Komprint, 508 p.
5. Simenko, I. V., & Kosova, T. D. (2013). Analiz hospodarskoi diialnosti [Analysis of economic activity]. Kyiv: Tsentr uchbovoi literatury, 320 p.
6. Tur, O. V., & Matusievych, A. S. (2018). Upravlinnia biznes-protsesamy na pidpriemstvi [Management of business processes at an enterprise]. *Efektivna ekonomika* [Effective Economy], (6). Available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6415> (accessed December 2, 2024).
7. Chornobai, L. I., & Duma, O. I. (2013). Menedzhment ta pidpriemnytstvo v Ukraini: etapy stanovlennia i problemy rozvytku [Management and entrepreneurship in Ukraine: Stages of formation and development]. Lviv : Natsionalnyi universytet "Lvivska politekhnika", 540 p.
8. Yurchenko, O. A. (2024). Tsyfrovizatsiia biznes-protsesiv na pidpriemstvakh: perevahy ta perspektyvni napriamy pryskorenia [Digitization of business processes at enterprises: Advantages and promising directions of acceleration]. Available at: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/49175/1/O_Yurchenko_et_CEEB_2024_1_FEU.pdf. (accessed December 2, 2024).
9. Binner H. Business Processes and Their Management in Modern Organizations. Vienna : European Management Academy, 2009. 345 p.
10. Davenport T. H. Process Innovation: Reengineering Work through Information Technology. Boston : Harvard Business School Press, 1993. 337 p.
11. Hammer M., Champy, J. Reengineering the Corporation: A Manifesto for Business Revolution. New York : Harper Business, 1993. 272 p.
12. Harrington H. J. Business Process Improvement: The Breakthrough Strategy for Total Quality, Productivity, and Competitiveness. New York : McGraw-Hill, 1991. 232 p.
13. Business Process Reengineering: BreakPoint Strategies for Market Dominance / Johansson H. J. et al. New York : John Wiley & Sons, 1993. 256 p.
14. Kaplan R. S., Norton, D. P. The Balanced Scorecard: Translating Strategy into Action. Boston : Harvard Business School Press, 1996. 336 p.
15. Porter M. E. Competitive Advantage: Creating and Sustaining Superior Performance. New York : Free Press, 1985. 557 p.

ANALYTICAL REVIEW OF ENTERPRISE BUSINESS PROCESSES

The article offers an analytical review of approaches to defining the concept of "business process" in contemporary scientific literature. It highlights a diverse range of interpretations that emphasize structure, performance, or the integration of modern technologies. Business processes are positioned as critical tools for achieving organizational goals, creating customer value, and ensuring adaptability in dynamic market environments. The analysis shows that some approaches focus on the logical sequence and order of actions within business processes, while others emphasize measurable results and their alignment with strategic objectives. Additionally, recent studies underscore the importance of digitalization and innovation in enhancing efficiency and flexibility. These factors enable organizations to respond to external changes and maintain competitiveness in rapidly evolving conditions. The article synthesizes existing approaches and presents an

original definition of a business process, incorporating essential elements such as systemic perspective, result orientation, adaptability, technological integration, and strategic significance. Business processes are described as dynamic systems of interconnected actions designed to achieve specific results through effective resource utilization, value creation for clients, and alignment with organizational strategy. A key feature of business processes is their ability to adapt to changing external environments while integrating modern technological solutions to improve efficiency and flexibility. This study contributes to bridging gaps in existing theoretical frameworks by offering a comprehensive understanding of business processes. It emphasizes the need for their continuous optimization to address modern challenges, including digital transformation and sustainability. The findings provide valuable insights into the critical role of business processes in organizational success and offer a basis for developing tools and methodologies for their improvement. The article is relevant for researchers and practitioners in business process management, particularly those exploring the intersection of strategy, technology, and process efficiency. Its results highlight practical implications for organizations seeking to optimize processes while aligning them with modern technological advancements and long-term development goals.

Key words: *business processes, business process optimization, business process management, business process definitions, business process classification.*